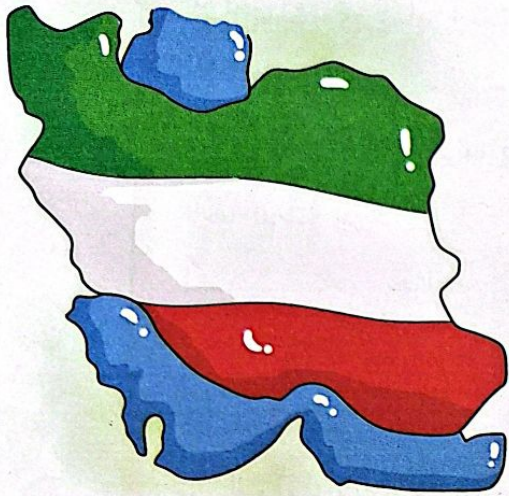

«ایران (درس آزاد)»

آموختنی‌ها

- ۱ اطلاعات درباره‌ی ایران
- ۲ آشنایی با کلمات ترکیبی (..... + گر)

جعبه‌ی کلمات

این قسمت را به دلخواه خودت با استفاده از لغت‌نامه و کلماتی که در متن صفحه‌ی بعد است، کامل کن.

اسم معنی

حاصل‌فیز = باروری و توانایی خاک
 انبوه = فراوان
 زحمت کش = پرتلاش

پهن‌آور = بزرگ

لذت = خوشمالی

مردن = جمع قرن‌ها (هره سال یک قرن است)

مخالف

بناور ≠ کوچک

سرد ≠ گرم

اسم فاعله

نقاط = منطقه، مناطق

قرن = قرون

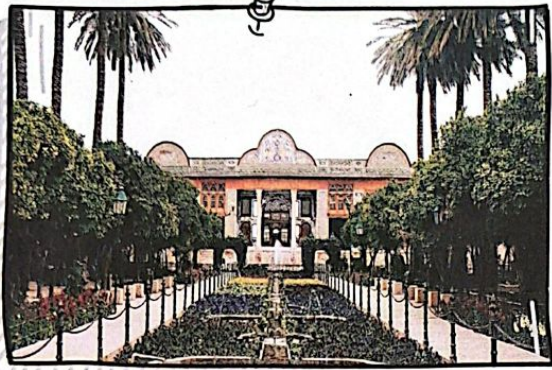
حفظ = حفاظت، محافظ، حفاظ

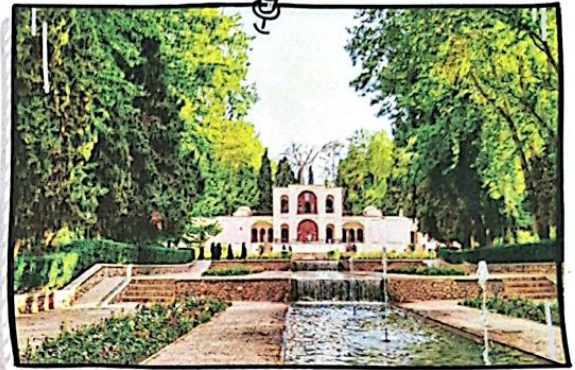
جنوب ≠ شمال

غرب ≠ شرق

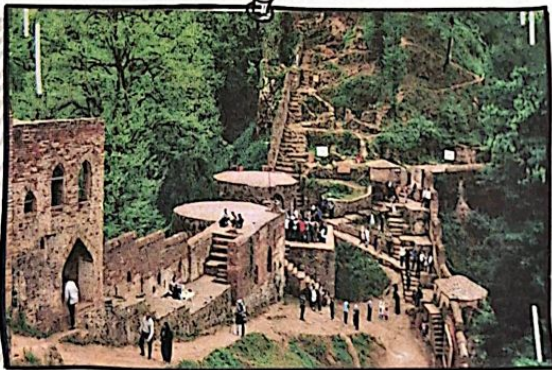
عزیز دل تحقیق کن و نام هر مکان که عکس آن را می بینی و شهری که این مکان دیدنی در آن قرار دارد را بنویس.

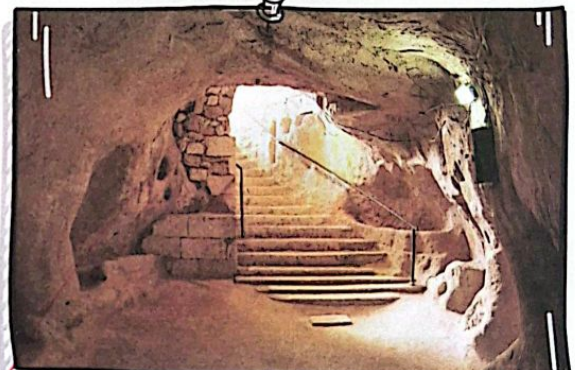
باغ امیر شیراز

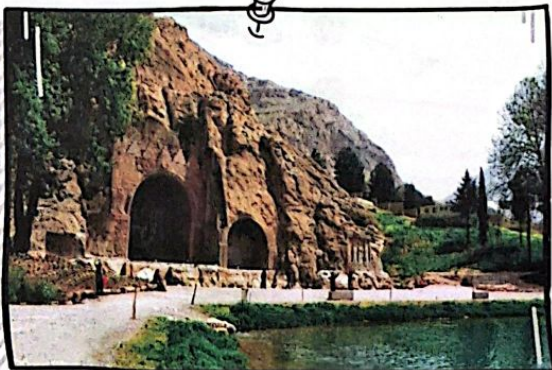
باغ شاهزده ماکان - کرمان

قلعه رودغان - رشت

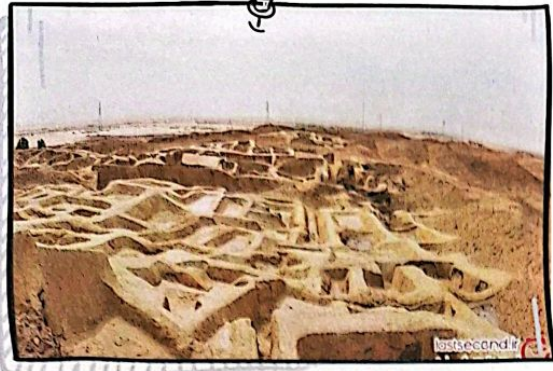
شهر زیرزمینی زرتشت آباد - اصفهان

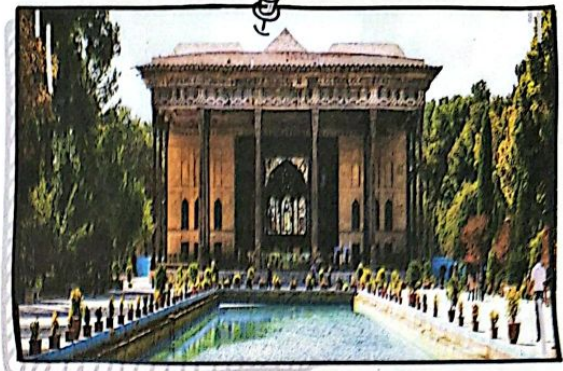
گروه بیستون - کرمانشاه

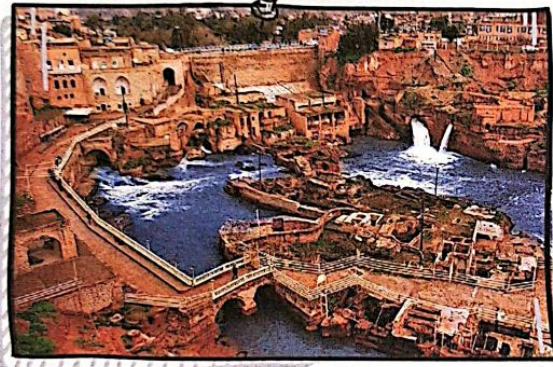
آشکده زرتشتیان - یزد

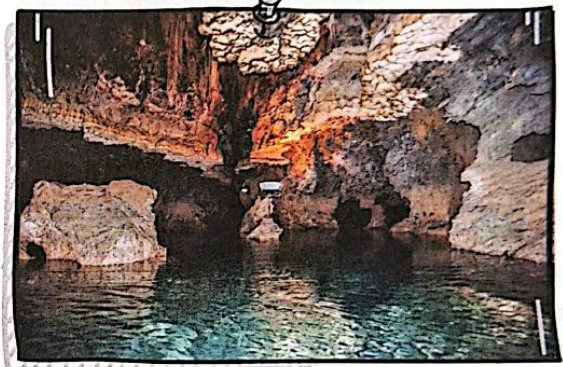
شهر سرافتم - سیستان و بلوچستان

بمبل ستون اصفهان

سازه سالی آبی شوستر

غار علیصدر - همدان

تمرین

۱ هر شهر را به محلّ تاریخی آن وصل کن.

کوه بیستون	اصفهان
تخت جمشید	تهران
برج میلاد	مشهد
پل خواجه	مرودشت (شیراز)
بارگاه امام رضا (ع)	کرمانشاه

۲ درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

الف: آب و هوای همه‌ی مناطق ایران مثل هم است.

ب: در مناطق کویری سقف خانه‌ها را گنبدی می‌سازند.

پ: پوشش گیاهی همه‌ی مناطق ایران مانند هم است.

۳

جاهای خالی را با کلمات مناسب پُر کن.

الف: ایرانیان مردمانی زه‌نشانس..... و پیرمندان بزرار هستند.

ب: خانه‌ها نیز در نقاط مختلف ایران با آب و هوای نهاره‌نهاره‌نهاره شده‌اند.

پ: ایران کشوری آست پیرناجرر.....

ت: در شمال ایران باران فراوان سبب جارملخیرری..... خاک و رویش گیاهان مختلف می‌شود.

۴

کلمات جمع را در درسنامه پیدا کن و در جدول بنویس.

بدون نشانه	ات	ان	ها
مردمانی	موجودات	کشورمان ایرانیان گیاهان	جنط‌ها دیدنی‌ها

۵

یک بیت شعر بنویس که در آن کلمه‌ی «ایران» آمده باشد.

ای ایران کای هرگز پیرلوهر..... ای خاکتت سرچشمه‌ی هنر.....

۶

پنج کلمه بنویس که از ترکیب با «گر» ساخته شده باشند و معنای یک شغل را بدهند. سپس سه تای آن‌ها را در یک بند

به کار ببر.

زرگر

سفالگر

زنگار

کارگر

آهنگر

۷

تصویر زیر را با دقت نگاه کن و برای آن یک بند بنویس.

پیرجم ایران جیلی زبلاست... پیرجم ایران در دستت... دایش ایزان...
 همیشه نشانه‌ی ایرانی بودن را دارد... من پیرجم کشورم را دوست دارم...

برای

یک شاخه از درخت توت همسایه توصیای خونخوره.

آقای همسایه اومد گفت: توت های اون شاخه سهم شماست

بابایم اینقدر اون شاخه رو کشید که الان نسیمش تو غرته ماست و فقط

ریشه ش تو غونه همسایه اس

کاله

شعر وطن را کامل کن و بعد با سلیقه، آن را رنگ کن.

مادر خویش را نغمه بانیم
 ما گل سرفراز این گلستانیم
 همه از تنهایی گریزانیم
 در است لوی و در است پیمانیم
 همه در بند دین و ایمانیم

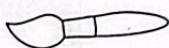
ما همه کودکان ایرانیم
 ملک ایران یکی گلستان است
 کار ما ورزش است و فرازون درین
 خون نیاکان باستانی خویش
 همه در فکر ملت و وطنیم

ایران آباد»

آموختنی‌ها

- ۱ آشنایی با مشاغل و محل کارهای مختلف با استفاده از ترکیب (کلمه + ی)
- ۲ مطابقت فعل و فاعل
- ۳ ارتقای حس وطن دوستی و دفاع از سرزمین و میهن
- ۴ تشخیص جمله‌ی اصلی در «بند»

جعبه‌ی کلمات

کلمات هم‌معنی

- همفکری: ...
 صنعت: ...
 همبستگی: همراهی
 حفظ: نگهداری
 مرزنشینان: کسانی که در مرز می‌نشینند.

کلمات مخالف

- گروهی ≠ ...
 اصلی ≠ ...
 با ارزش ≠ ...
 دشمن ≠ ...

کلمات هم‌خانواده

- صنعت، صنایع، مصنوعی
 علاقه، علاقه‌مند، باعلاقه
 مقدس، تقدس، قدیس
 مرز، مرزی، مرزنشین

- رزمندگان: مبارزان
 برخاست: بلند

- دفاع: ...
 باعث: ... دلیل، سبب
 دلاورانه: شجاعانه
 وطن: میهن، کشور

- علاقه ≠ ...
 پیشرفت ≠ ...

- آباد ≠ ...
 زندگی ≠ ...
 گذشته ≠ ...
 سربلند ≠ ...

- مشورت، مشاوره، مشاور
 مختلف، اختلاف، خلاف
 وظیفه، موظف، وظایف
 شجاعانه، شجاع، شجاعت

- گنج، گنجینه، گنجه
 دفاع، دفع، مدافع
 اتحاد، متحد، وحدت
 مهم، اهمیت، با اهمیت

الف: فرزند خوش ذوق! داستان داده شده را بخوان و ۱۰ کلمه از آن که در متن درس هم آمده انتخاب کن و داستانی از خودت بنویس که این ۱۰ کلمه در آن به کار رفته باشند.

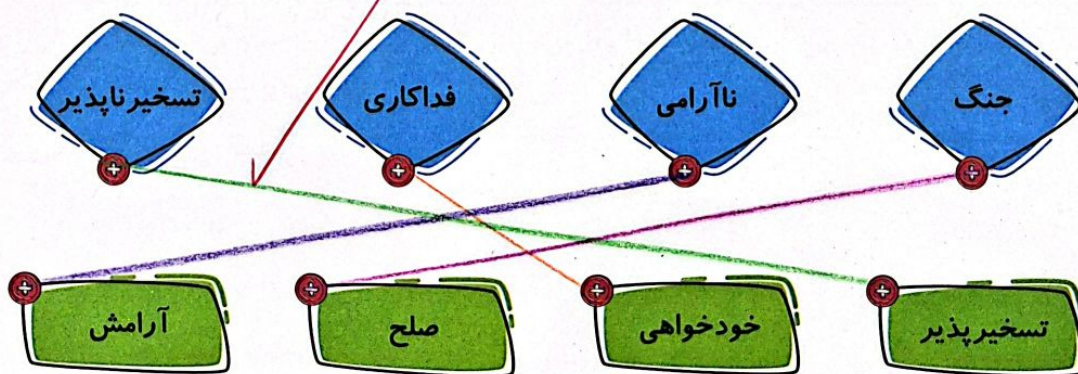
مادر بزرگ مصطفی به سفر بسیار علاقه دارد. رسم او برای مسافرت، سفر هوایی است. او می گوید: هواپیمای پرنده‌ی بزرگ و غول پیکری است که با پیشرفت علم و صنعت به وجود آمد و بسیار سریع و آسان ما را به دورترین مکان‌ها می‌برد. مادر بزرگ همیشه موقع پرواز قرآن می‌خواند و از پنجره پایین را تماشا می‌کند. او می‌گوید: «ما باید جغرافیا و تاریخ میهن خود را بشناسیم.» به همین دلیل سفر به مناطق مختلف کشور، به مرزها و مرکز گنجینه‌ای مقدس است. او خلبانان را بسیار دوست دارد و از مصطفی می‌خواهد که برای خلبانی تلاش کند. مادر بزرگ می‌گوید: «خلبانان رزمنده از جمله: عباس بابایی، علی اکبر شیرودی، احمد کشوری و ... شجاعانه اجازه ندادند یک وجب از خاک کشور به دست دشمن بیفتد.» مصطفی به سفرهای فضایی فکر می‌کند و دلش می‌خواهد بتواند باعث اختراع وسیله‌ای شود که بتواند جوان‌هایی مانند «یوری گاگارین» را به فضا بفرستد و سفرهای فضایی را آسان کند.

ب: کلمه‌هایی که نشانه‌های زیر را دارند از درس پیدا کن و در جدول بنویس.

ط	ظ	ق	ح	ع
طرف - مناطق - وطن - طول - مصطفی - اردستانی -	حفظ میهن - وطنی -	دقیقه ای - مناطق - موق - مقدس - دنت - علاقه	بمب - مصلی - خطا - صمیمیت - خوش عالی - اهد	موضوع - علم - باعث باعث - اعضای - دفاع عباس بابایی - علی اکبر - علاقه - عمل

تمرین

۱ کلمات مخالف را به هم وصل کن.

۲ درست و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

الف: بزاز کسی است که لباس می‌دوزد.

ب: شهید عباس بابایی در نیروی زمینی خدمت می‌کرد.

پ: زبان‌های محلی گنجه‌ای با ارزش هستند.

ت: مرزنشینان، نگهبانان اصلی وطن هستند.

۳ با توجه به کلمات داده شده، جملات زیر را کامل کن. (دو کلمه اضافه است).

معروف - بادقت - مهم - همکاری - مهر - محلی - بااهمیت - میهن - همدلی - خوشحالی - حفظ - عمل - علم و صنعت - مناطق - علاقه

الف: برخی از ما، در ... مناطق ... مختلف کشور، به زبان مادری و ... خود حرف می‌زنیم؛ زبان‌های محلی،

گنجه‌ای با ارزش هستند ولی زبان فارسی، زبان ملی ما ایرانیان است و برای ... میهن، بسیار ... است.

ب: اگر ما، در ... علم ... و ... پیشرفت کنیم، میهن ما همه جا ... و سر بلند می‌شود.

پ: آموزگار که تا آن هنگام، ... و ... به صحبت‌های بچه‌ها گوش می‌داد، با ... جلوی

کلاس آمد و گفت: بچه‌های عزیز! بسیار ... است که هر ایرانی، به خوبی به وظیفه‌ی خود ... کند،

تا با ... و ... ایرانی آباد داشته باشیم.

۴ پنج شغل پیدا کن که با اضافه کردن ی، بتوانی محل آن شغل، را بسازی.

فیلمی

عکاسی

صحنای

نصابی

نانزایی

حالا با یکی از این شغل‌ها و محل کار آن، جمله‌ای بنویس.

پدر من، در عصفایی کتابخانه‌ای تماشایی درست می‌کند.

۵ فعل مناسب هر جمله را بنویس.

الف: پسرها با هم سلام و احوال‌پرسی می‌کنند.

ب: همگی با هم برای آبادی ایران عزیز فداکاری می‌کنیم.

پ: او کتاب خواندن را دوست دارد.

ت: ما مشتاقانه منتظر ورود معلم هستیم.

ث: شما انسان‌های مهربانی هستید.

ج: تو کارهایت را به خوبی انجام می‌دهی.

چ: خانم مدیر وارد مدرسه شد.

۶ در هر ردیف، حرف آخر کلمه‌ها را کنار هم بگذار و کلمه‌ی جدید را بنویس.

ساعل	←	الف: داس - آوا - صبح - گل
غوطه	←	ب: باغ - آهو - خط - راه
امق	←	پ: رها - شفاف - غرق

۷ کلمه‌های به هم ریخته را مرتب کن و جمله‌ی به دست آمده را بنویس.

ببفتد - اجازه ندادند - خاکی - یک وجب - حتی - از - به - دشمن - دست - رزمندگان - میهن

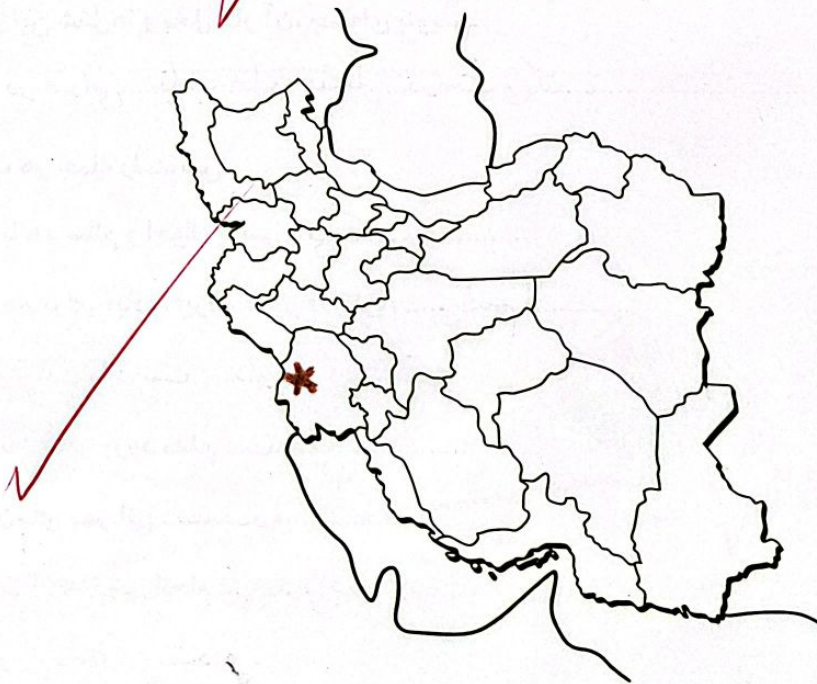
رزمندگان اجازه ندادند خاکی یک وجب از خاک میهن به دست دشمن ببفتد.

۸ تحقیق کن.

سه نفر از کسانی را که برای سر بلندی ایران تلاش کرده‌اند، پیدا کن و در مورد تلاش آن‌ها توضیح مختصری بنویس.

نام و مشخصات	شرح تلاش
محمد عسین فهمیده	نوجوان فدائیکاری بود که نازک به کمر بست و زیر زنجیرهای تانت دشمن جان خود را فدا کرد.
عباس بابایی	دلاورانه پرواز کرد و میهن را حفظ کرد و اجازه نداد یک وجب خاک میهن به دست دشمن ببفتد.
رئیس علی خواجوی	پیراندیش را آتش زد و به سمت قطار رفت قطار را ننگ داشت و جان مسافران را نجات داد.

۹ روی نقشه‌ی ایران با یک ستاره محل «خرمشهر» را مشخص کن.

با توجه به سوالات داده شده، پاسخ مناسب را انتخاب کن.

الف: کدام یک از گزینه‌ها محلّ کار نیست؟

- (۱) خیاطی
- (۲) قنادی
- (۳) کفاشی
- (۴) بنایی

ب: کدام گزینه جمله را کامل می‌کند؟ «دانشمندان با آزمایش‌های علمی به نتایج درست .....»

- (۱) می‌رسم
- (۲) می‌رسند
- (۳) رسید
- (۴) رسیده است

پ: کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) درس - مدرسه
- (۲) وظیفه - وظایف
- (۳) دلاورانه - شجاعانه
- (۴) نظم - منظم

ت: کدام گزینه با توجه به حکایت «خروس ایرانی» صحیح است؟

- (۱) سپاهیان دشمن مانند دانه‌های ارزن بودند.
- (۲) سپاهیان دشمن ایرانیان را شکست دادند.

- (۳) فرماندهی سپاه دشمن خروسی را آورد.
- (۴) تعداد نفرات هر دو سپاه برابر بود.

ث: املاي کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) قرعان
- (۲) باعث
- (۳) مناتق
- (۴) هفظ

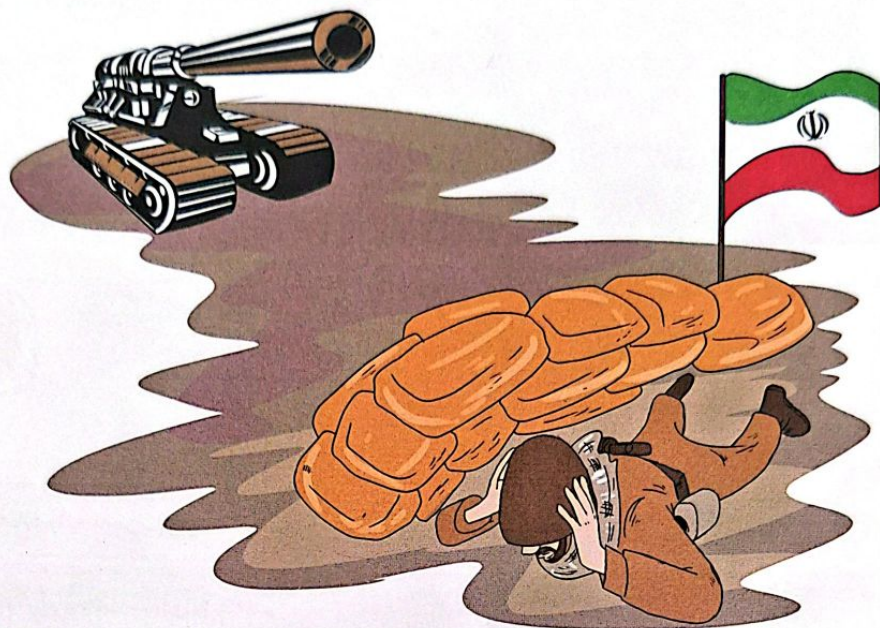

خوانش و پردازش

متن زیر را بخوان و به سؤالات پاسخ بده.

۱۴

مادر بزرگ گفت: در زمان جنگ تحلیلی ما هر کاری از دستمان برمی آمد انجام می دادیم غذا و لباس آماده می کردیم مرتب برای اهدای خون می رفتیم و دعاگوی رزمندگان بودیم جوانان ما خیلی مقاومت کردند و خیلی ها شهید شدند تا توانستند مردم کشور را از دست دشمنان نجات بدهند. مادر بزرگ که انگار به آن زمان برگشته بود، با نگاهی خیره تصاویر را نظاره می کرد و بی وقفه اشک می ریخت. بچه ها انتظار چنین چیزی را نداشته و نمی دانستند چه باید بکنند پدر آن ها را آرام کرد و اطمینان داد که به زودی مادر بزرگ آرام خواهد شد و بهتر است لحظه ای او را تنها بگذارند تا آرامش خود را بازیابد.

الف: در متن بالا فعل ها را پیدا کن و دور آن ها با مداد سبز خط بکش.

ب: در متن بالا فاعل ها را پیدا کن و دور آن ها با مداد قرمز خط بکش.

پ: علت اشک های مادر بزرگ چه بود؟

مادر بزرگ به یاد گذشته افتاده بود.

ت: اگر تو در زمان جنگ حضور داشتی، برای کمک به کشورت چه می کردی؟

با پای منووم دشمنان را می کشتیم.